

John Verhaar: 'Afkalven is toch geen ziekte geworden?'

Kruisende topondernemers

Toevalligerwijs kregen ze ervaring met inkruisen en nu is het een belangrijk wapenfeit van hun grote bedrijven. John Verhaar en Frans Timmermans, melkveehouders met 2400 en 800 koeien, boeiden de bezoekers van de Xsires-studiedag met prikkelende stellingen.

tekst **Florus Pellikaan**

Frans Timmermans:
'Liever een kleine
vaars dan een
grote pink'

John Verhaar:
'Kruisen is niet
voor slechte
managers'

Twee punten hadden de sprekers van de Xsires-studiedag in ieder geval gemeen. Ze hebben vanuit bijna niets een groot melkveebedrijf opgebouwd in het buitenland en ze doen aan rotatiekruising tussen verschillende melkrassen. Frans Timmermans begon in de garage van zijn vader de eerste koe te melken en nu staat in het Oost-Duitse Lübrow de teller na 35 jaar op ongeveer 800 melkkoeien. John Verhaar deed dertien jaar geleden afstand van een pachtbedrijf met dertig koeien in Ter Aar en heeft nu in de Amerikaanse staat Michigan 2400 melk- en kalfkoeien. Beide ondernemers kregen eigenlijk toevalligerwijs ervaring met inkruisen.

'Ik ben altijd fan geweest van de sexy holsteinkoe en we hebben een 365 dagen-productie van 15.000 kilo melk gehad', vertelt oud-Veecom-vertegenwoordiger John Verhaar. 'We moesten er alleen enorm hard aan werken om de koeien op tijd weer drachtig te krijgen en zonder problemen de transitieperiode door te loodsen. Dat kostte veel medicijnen en tijd. Toen rees de vraag: afkalven is toch geen ziekte geworden?'

Betere vruchtbaarheid

Doordat Verhaar minder afkalfproblemen bij vaarsen wilde hebben, is hij op alle pinken jerseytieren gaan gebruiken en op die manier is

hij in het kruisen gerold. 'De jerseys bleken een duidelijk betere vruchtbaarheid te hebben. Tijdens een bezoek aan Californië kwam ik in aanraking met de resultaten van de kruisingsproef. Eerst stond ik altijd sceptisch tegenover dikkonten als montbéliarde en fleckvieh, maar één dubbeldoelras in de rotatie heeft juist voordelen. Een licht gespierde koe is makkelijker te managen. Kruisen is niet voor slechte managers, zoals wel eens wordt gesteld, want het lukte met holsteins ook, maar dit kost minder tijd en geld.' Om snel uit te kunnen breiden, insemineerde Frans Timmermans al jaren geleden de holsteinvaarsen op een leeftijd van twaalf maanden. 'Ik heb liever een kleine vaars dan een grote pink. Jongvee-opfok kost erg veel geld en daarom moet je een dier zo snel mogelijk melken.' Timmermans koos bij het vroeg insemineren voor jerseys en combineerde die vervolgens weer met brown swiss om de ontwikkeling in de dieren terug te krijgen. Bij para-tbc-positieve koeien koos de melkveehouder voor fleckvieh om de restwaarde bij afvoer te verhogen. 'Van deze kruislingen bleken er vervolgens erg weinig in de ziekenstal te verblijven. Ook in productie deden ze niet veel onder voor holsteins. Via rotatiekruising verzamelen we nu de goede eigenschap-

pen van alle rassen in één dier.'

De resultaten die de ondernemers in hun grote veestapels met kruislingen behalen, zijn indrukwekkend. Frans Timmermans realiseert een tussenkalftijd van 391 dagen en een vervanging van 25 procent bij een productie van 9700 kg melk met 3,56% eiwit. De tussenkalftijd in de veestapel van John Verhaar ligt op 385 dagen en de productie op 10.218 kg melk met 3,58% eiwit bij driemaal daags melken en nog twintig procent zuivere holsteins.

Te dure stallen

De studiedagen van Xsires werden op drie locaties in Nederland gehouden. Met in totaal 250 bezoekers waren de lezingen goed bezocht, maar de boeiende uiteenzettingen hadden meer toehoorders verdiend. De sprekers beperkten zich niet tot alleen kruisen, maar ventileerden over alles hun mening. Frans Timmermans: 'Boeren in Nederland consumeren te veel tijdens het produceren. Een koe heeft alleen een box en een dak boven het hoofd nodig, de stallen hier zijn veel te chic en te duur. Anderen kopen machines om geen belasting te betalen, maar dat brengt toch niks op?'

John Verhaar benoemde 'het wonder van zand'. 'Ik denk dat je vijf kilo melk per koe kunt stijgen met een dikke laag zand als boxbedekking. Dit jaar hebben we negen koeien met mastitis gehad en in dertien jaar tijd is er geen koe geweest met een dikke hak. Zand heeft een heel groot aandeel in ons succes.' |

*In het decembernummer van Vee-
teelt volgt een reportage over het
bedrijf van John Verhaar.*